

Çevreye yönelik alanlar *Bulgaristan'da zemin bulmakta zorlanan yeni bir AB projesi*

Автор(и): Емил Иванов

Дата: 24.06.2015 Брой: 6/2015

AB'nin yeni programlama dönemi (2014–2020) boyunca tarımı teşvik etmek ve geliştirmek için yeni yaratıcı fikirlerinden biri, Bağlantılı Destek Sistemi* (doğrudan alan ödemeleri + sözde "yeşil ödemeler") kapsamında protein bitkileri üretimini içermektedir. EFA** : bu, büyük bir ivme ve güçlü bir potansiyele sahip, yeni, çok işlevli bir AB projesidir. Bu yılın başında Dobriç'te düzenlenen seminerde katılımcıların vardığı sonuç buydu. Ülkenin tarım üreticileri, protein bitkileri konusunda güncel başlangıç bilgilerini Dobruca Tarım Enstitüsü ekibinden aldı.

Bu projenin özellikle ülkemizde uygulanmasının faydaları neler olabilir? Her şeyden önce, çoğunlukla Çin, Türkiye ve diğеr bazı egzotik menşе ülkelerden düşük kaliteli fasulye, mercimek,

nohut, bezelye, bakla ve yer fıstığı ithalatına olan talihsiz bağımlılığımız sona erecektir. Hatırlayalım. Çeyrek asır önce, Bulgaristan bu "küçük" tarım ürünlerine ait benzersiz bir ıslah koleksiyonuna sahipti ve kendi ihtiyaçları için olduğu kadar ihracat için de bol miktarda üretim yapıyordu. Bu gerçek bir tarihtir ve bazılarımızda nostaljik anılar uyandırır. Bugün tamamen farklı bir ekonomik ve politik ortamda yaşıyoruz. Tarımımız, birleşik Avrupa tarım alanının bir parçasıdır ve EFA projesi, üretimi yeniden canlandırmamız ve onu karlı bir işe dönüştürmemiz için yeterli finansal teşvik ve motivasyon sağlamaktadır. Unutmayalım: bu ürünler, ulusun dengeli, sağlıklı beslenmesi için olağanüstü bir değere sahiptir. Yemlik protein bitkileri aynı zamanda hayvan beslemede rasyon formülasyonunun önemli bir bileşenidir.

EFA projesi Bulgaristan'da hangi pozisyonlardan başlıyor? Islah çalışması, tarım bilimimizin gemi enkazından kurtulabildiği ölçüde, 10 Kasım 1989 sonrası ekonomik tsunaminin türbülansıya açık denizde ulaştığı iki bilimsel birimde – Dobruca Tarım Enstitüsü ve Pleven'deki Yem Bitkileri Enstitüsü'nde – devam etmektedir. Bu durumda, otantik Bulgar tohum materyalini temin etmek İMKANSIZ BİR GÖREV! Enstitülerde, tabii ki yeterli fon sağlanırsa, elit tohumların üretilebileceğini varsayalım. Ama bu kadar. Sertifikalı ekim tohumları için ulusal devlet tohum üretim sistemi anlamsızca ve tamamen süpürülüp atıldı. Benzer bir özel sistem ise basitçe mevcut değil. Çözüm nedir? Benzersiz yerli ıslah çalışmalarına veda edip yabancı genetiğin ithalatı için kapıları açıyoruz. Bu en büyük sorun değil, çünkü bize ürünlerini satmaya itirazı olmayacak yeterince güçlü ve saygın dünya tohum şirketleri var. Bu bağlamda, ilgili bitki koruma ürünlerini bu ürünler için Bulgaristan'da en kısa sünde kaydettirmeye çalışacak yeterince başarılı küresel tarım kimyasalları şirketlerinin de olduğu eklenmelidir. Şimdiye kadar bunu yapmadılar çünkü ülkemizde bu preparatlara ilgi yoktu.

Başka bir deyişle: tohumlar, bitki koruma ürünleri ve gübreler yakında yurt içi piyasada konumlanacak. BASF bu konuda şimdiden tonu belirliyor.

Ancak, başka bir sorun havada "asılı" kalıyor. Başlangıçta belirtildiği gibi, protein bitkileri ülkemizde son 25 yıldır yetiştirilmiyor. Profesyonel yeterlilikler ve üretim alışkanlıkları 0 seviyesinde. Ekonomik çıkar ve faydanın mevcut olması neyi değiştirir? Ne yazık ki, bunların iyi tarım uygulamalarıyla bir ilişkisi yok. Daha da büyük bir üzüntüyle, internet ve cep telefonu iletişimi, agronomik sermaye kaynağının yerini alamaz. Ne yapılmalı? Agronomi roket bilimi değildir, ancak hafife alınamayacak kendine özgü özellikleri vardır. Başka bir deyişle: BİLGİ GEREKİYOR!

Teknolojik döngünün başarısına güven verecek olan bu kilit segment çözülebilir mi? Yoksa tanıdık şema mı devreye girecek: bana para ver, akıl istemem? Devletin, bilgi ve becerileri edinmek için doğru şemayı harekete geçirecek yeterince büyük sayıda bilgilendirici, bilimsel ve eğitim-deneysel formatı var. Şimdiki soru şu: bu devlet (her şeyden önce Tarım ve Gıda Bakanlığı'nı kastediyorum), EFA'nın, bu güncel ve karlı projenin gerçekleşmesinin çok büyük ölçüde kendisine bağlı olduğunun farkında mı? Yoksa her şey yine standart kayıtsızlığın akışına kapılıp gidecek mi? Mucizeler olmaz. İşleri kendi elinize aldığınızda her şey yoluna girer!

* Баğlantılı Destek Şeması kapsamında protein bitkileri için Avrupa fonu alma hakkı, aşağıdaki protein bitkilerinden (birlikte veya ayrı ayrı) en az 5 dekar yetiştiren tüm Bulgar tarım üreticilerine açıktır: fasulye, mercimek, nohut, bezelye (yemlik ve tane için), yer fıstığı, soya fasulyesi, bakla, yonca, korunga, fiğ, üçgül, acı bakla, lupin, serradella.

** EFA – Ekolojik Odak Alanları.